No. 54 DONDERDAG 5 MEI. 1859.

ZES EN DERTIGSTE JAARGANG

PROVINCIALE DRENTSCHE EN ASSER COURANT.

De uitgave dezer COURANT geschiedt op DINGSDAG, DONDERDAG en ZATURDAG. De prijs is per *drie maanden* te Assen ƒ 2.30 buiten Assen franco per post ƒ 2.45. — De prijs der Advertentiën is van 1 tot 5 regels ƒ 1.00 en voor elken regel meer 15 cent behalve 35 cent zegelregt.

De BURGEMEESTER en WETHOUDERS der gemeente Assen doen te weten, dat door den Raad dier Gemeente in zijne vergadering van 2 April 1859 is vastgesteld de volgende verordening:

ONTWERP van REGLEMENT en TARIEF
VOOR EEN
BEURTVEER
TUSSCHEN
***ASSEN* en *ROTTERDAM*.**

Art. 1.

Er zal eene geregelde vaart plaats hebben tusschen de gemeenten Assen en Rotterdam, welke vaart zal geschieden door één schipper, die door het gemeentebestuur van Assen wordt aangesteld.

Met uitzondering van de maanden December, Januarij en Februarij, of ook dan, wanneer het vaarwater door vorst of andere oorzaken gesloten is, zal de schipper elken Dingsdag om de drie weken aan de legplaats te Assen, des morgens te vijf ure, afvaren, om binnen zestien dagen na de afvaart aldaar terug te zijn; den tweeden Donderdag na zijn vertrek uit Assen, zal de schipper des morgens te negen ure aan de legplaats te Rotterdam moeten afvaren.

Art. 2.

De vaste legplaatsen te Assen en te Rotterdam zullen door de respective gemeentebesturen, elk voor zijne plaats, worden aangewezen; op geene andere plaats zal het veerschip mogen aanleggen.

Art. 3.

De schipper zal in dit beurtveer moeten gebruiken en onderhouden een in alle opzigten voor de vaart geschikt schip, ten genoege van het gemeentebestuur van Assen; op dit schip zullen de namen „Assen en Rotterdam" met groote letters in witte verw aan beide zijden van het schip worden uitgedrukt en leesbaar moeten blijven; ten blijke dat het schip door het gemeentebestuur van Assen is goed gekeurd, zal een merk op de voorsteven van het schip gebrand worden.

Jaarlijks in de maand Mei, en overigens zoo vaak dit noodig geacht wordt, zal door of namens het gemeentebestuur van Assen eene schouw gehouden worden over het vaartuig in dit veer gebezigd, en zal de schipper onverwijld moeten voldoen aan den last tot herstelling of verbetering, die hem tengevolge dezer keuringen door het gemeentebestuur mogt verstrekt worden; de kosten dezer keuringen zijn voor rekening van den schipper.

Art. 4.

De schipper zal moeten stellen een borgtogt van vierhonderd gulden, ten genoege van het gemeentebestuur van Assen, om daarop te kunnen verhalen de schaden door onvoorzigtigheid, verzuim of ontrouw aan de lading toegebragt.

Art. 5.

De schipper, die het veer zelf zal moeten bedienen, zal tevens in zijne dienst hebben een vaste, knappe en bevaren knecht, die minstens achttien jaren oud is, en voor wiens handelingen de schipper zal aansprakelijk zijn.

Ingeval de schipper of zijn knecht, of wel beiden, te eeniger tijd verhinderd mogten worden de reis te doen, zullen zij zich met goedkeuring des Burgemeesters ter plaatse van afvaart, en onder verantwoordelijkheid van den schipper, door bekwame en vertrouwde personen moeten doen vervangen.

Art. 6.

In den regel zal de schipper varen over Spaarndam, Haarlem en Gouda, doch wanneer de vaart over Spaarndam, om eenigerlei oorzaak mogt belemmerd zijn, zal hij ook mogen varen over Amsterdam en Haarlem, zullende evenwel geene goederen van Assen naar Amsterdam of omgekeerd door hem mogen worden ingenomen en gelost, op verbeurte eener boete van vijf en twintig gulden, onverminderd de schadevergoeding aan de beurtschippers tusschen Amsterdam en Assen verschuldigd.

Art. 7.

Ter zijner verantwoording en onder goedkeuring van het gemeentebestuur van Assen, is de schipper verpligt te Assen en te Rotterdam een commissaris aan te stellen bij wien de vrachtgoederen kunnen bezorgd worden, en die verpligt zal zijn de bij hem aangebragte goederen aan te teekenen in een register, gecanttteekend en gewaarmerkt door het hoofd van het plaatselijk bestuur der gemeente waar hij gevestigd is.

Die aanteekening zal onder een doorloopend nommer moeten bevatten de dagteekening der verzending, de adressen, de namen der afzenders, de omschrijving van het goed en de daarvoor verschuldigde of betaalde vracht.

Voor deze aanteekeningen zal de commissaris te Assen genieten van elk artikel 2½ cents, en boven dien een gelijk bedrag voor het bewijs der gedane aanteekening, indien het door den afzender verlangd wordt; te Rotterdam zal de commissaris voor het aanteekenen ontvangen vijf cents, en een gelijk bedrag voor het af te geven bewijs der aanteekening.

Een door den commissaris en den schipper geteekend uittreksel uit dat aanteekeningsregister, bevattende de aangeteekende goederen, die met het schip verzonden worden, zal telkens aan den schipper worden ter hand gesteld, om hem te verstrekken als vrachtlijst.

(Vervolg hierna.)

OVERZIGT DER BELANGRIJKSTE GEBEURTENISSEN.

5 Mei.

Zooals te voorzien was — nog weinig nieuws, althans van het gebied des oorlogs.

De Oostenrijkers rukken vooorwaarts, maar niet met haastigen spoed. Welligt *zoeken zij*, door een weinig te dralen, het plan der Franschen te raden. 't Schijnt echter, dat Alessandria een punt is, waarop zich de strijdmagt der oorlogvoerenden zal rigten; immers van beide zijden marcheert men op die geduchte vesting, een half jaar geleden onder de leiding van den Franschen generaal *Niel* nog versterkt, aan. Alessandria is eene sterke vesting, gelegen aan den Tanaro en telt ongeveer 50 000 inwoners Zij werd in 1168 door de tegen den Keizer *Frederik Barbarossa* verbondene Lombardische steden, als eene voormuur tegen zijne magt, in een moerassig oord aangelegd en verkreeg haar naam ter eere van 's Keizers wederstrever, Paus *Alexander III*. Digt bij Alessandria ligt het kleine dorp Marengo, vermaard door den slag van 14 Junij 1800.

Dat de Oostenrijkers die stad gaarne in hun bezit zouden hebben, is te begrijpen, want zij heeft eene geduchte bezetting en zou altijd een leelijk gezigt zijn, als de Oostenrijkers op Turyn trokken en nu en dan eens omkeken 't Blijkt hieruit op nieuw, dat het gezegde: „vestinge zijn onnutte meubels, de vijand doet, als of zij er niet zijn en trekt voorwaarts", in de practijk niet proefhoudend is.

Zoo naderen de vijanden elkanderen, maar er wordt nog eene poging gedaan, om het eerste schot tegen te houden Engeland is het weer, die zulks beproeft, en Frankrijk wil zoolang stilstand van wapenen toestaan, dat men kan hooren, wat de vredespropositie is en antwoorden *ja* of *neen*. En wat zegt Oostenrijk? Dit is nog niet bekend

Hoogstwaarschijnlijk echter zal Keizer *Frans Jozeff* roepen: „neen!" omdat elke dag duizende Franschen over de Sardinische grenzen doet kuijeren.

Te Turijn is alles beweging en vrolijkheid. Al de politiek-veroordeelden verkregen de vrijheid. De Fransche troepen en de Sardiniers, de oude vrienden uit de Krim gaan gearmd en zingend door de straten, en elk vers eindigt met een leve Frankrijk, leve Italie, leve Sardinie!

Aan staatsschuld en rentebetaling en aan de duizenden, die in geldnood zitten, wordt daar niet gedacht. Als de vijf dagen om zijn — tractement.

Ook te Genua, waar 40 000 man Franschen zijn, hebben de koffijhuishouders betere dagen, dan de effecten speculanten op de verschillende beurzen van Europa

Keizer *Napoleon*, zegt men, gaat zaturdag e k naar het leger en zijne gemalin zal welligt als Regentes figureren natuurlijk met een klein, maar goed korps politieke adjudanten. Of Prins *Napoleon* al op reis is, schrijft men niet. Deze zou zich volgens gerucht, naar Turyn begeven Vooraan ten strijde? Koning *Victor Emmanuel* de „eerste soldaat" van Italie — Prins *Napoleon* de tweede? De Zouaven zijn zeer lustig de Fransche grenzen overgetrokken. Wat gaat gij doen?" riep men te Lyon een dier dapperen toe. „Congres houden!" antwoordde hij spottend, „en wij zetten puntjes op de i met de bajonnet." — „*Wanneer* en *waar* zal ik u schrijven?" vroeg een invalide aan een tirailleur. „Poste restante te Weenen!" was 't antwoord.

Men ziet het, de snorbaarden hebben groote plannen, maar zij gaan waar zij worden gezonden. Zij mogen goed vechten, maar veel te zeggen hebben zij niet. Intusschen, met zulke strijdlustige lieden is meer uit te voeren, dan met *Berend Gort*, die altijd zegt: „ik ben 't liefst bij moeder!"

Wij hebben alzoo, gij merkt het, waarde lezers! weinig militair nieuws, en zullen daarom eens luisteren, wat een ander wapen verkondigt — het wapen der diplomatie — namelijk de *pen*

Engeland verschrikte hevig, toen het hoorde: er bestaat een Fransch-Russisch verbond, en de *Times* verzekerde dit met al de autoriteit die hij weet aan te nemen. Zulk een verbond moest anti-Engelsch zijn, dit begreep de beurs en de fondsen daalden en vijftig handelshuizen, op *papier* gebouwd, vielen. Wee, hoevelen met en door hen, nu en en in 't vervolg! Ja, het is niet te berekenen.

Het Engelsche Ministerie was zoo verschrikt door die tijding, dat het door zijn gezant te St. Petersburg „op den man af" liet vragen, of de Czaar eene alliantie sloot met *Napoleon III*. 't Antwoord door den Minister van Buitenlandsche Zaken, Prins *Gortschakoff*, gegeven, luidde: „*ik ontken niet, dat er iets afgesproken kan zyn* tusschen Frankrijk en Rusland, maar dit behoeft Engeland en Europa niet te verontrusten. De feiten zullen dit bewijzen."

Hoe voorzigtig! — *kan* zijn. 't Blijft eigenlijk „na ra wat is dat!"

Maar het Engelsche Gouvernement is er gerust op en weet weinig meer. Als de Ministers en de gezanten officiëel hebben gesproken, zoo namelijk, dat de geheele wereld het mag hooren, dan praten zij met elkanderen dikwijls een post-scriptum er achteraan — en dat is dikwijls, even als in vrouwen-brieven, het voornaamste. Maar 't blijft onder de roos tot tijd en wijle. Zeker is het echter, en dit verraadt *Gortschakoff's* antwoord ten duidelijkste, dat er eene afspraak is tusschen Rusland en Frankrijk, waarbij het eerste heeft beloofd *dit* te doen, als *dat* gebeurt, en 't welk beteekent: „als Duitschland Oostenrijk helpt, dan zal Rusland Frankrijk bijstaan Oostenrijk moet gekastijd worden tot zijne beterschap!" Maar als nu Frankrijk met Italie, Oostenrijk niet *kan* kastijden, — ja, als de rol eens werd omgekeerd en Oostenrijk ageerde als stokmonarch, eene functie, die het met zooveel nadrukkelijk talent en met zooveel hartelust uitoefent, zal dan de Czaar de oogen digtknijpen bij die strafoefening, op zijn vriend *Napoleon* toegepast?

Die een antwoord heeft — geve het.

Keizer *Napoleon* gaat voort met bij elke geschikte gelegenheid te verklaren: „ik vecht niet om een voet gronds meer voor mij zelven, maar ik trek het zwaard voor de vrijheid van anderen!"

Dat is goed gezegd, en als hij dat toont met de daad, zal hij hoog staan in de achting van Europa, ja zal hij vijanden tot vrienden maken, maar 't is ongelukkig, men gelooft het niet zoo precies. Wat nu geen plan is, kan het worden? en aanleiding daartoe en vergoelijking daarvan, — o, die vindt men zoo ligt in het tuighuis der diplomatie.

Zoo denkt Pruissen ook, want na de drie corpsen, die het aan den Bond moet leveren, gewapend te hebben, brengt het de overige legerafdeelingen, ten getale van zes, op den voet van oorlog. Dat voorbeeld zal door al de Staten van Duitschland worden gevolgd, terwijl men in stilte zingt: „zij zullen hem niet hebben, den vrijen Duitschen Rhijn"

De revolutie in Toscane, want eene revolutie is het, bewaart steeds het zachtaardig karakter, dat zij van het eerste oogenblik af vertoonde, en dat is gelukkig. Koning *Victor Emmanuel* wil niet burgerlijk, maar wel militair regent zijn over dat Groot-Hertogdom, en dan ook nog maar tijdelijk. Hij begeert Toscane niet, en daar doet hij wel aan.

De Groothertog, die van Florence verhuisde naar Bologna, vertrok van daar ['t is de verhuis-maand] naar Weenen. Hij meent er zeker veiliger te zijn. De Hertogin van Parma laat hare koffers ook pakken en kijkt in 't rond, werwaarts zij gaan zal. Welligt ook naar Weenen.

De Paus, die ook beweging in de beenen begon te voelen, zal echter te Rome blijven, en wel op dringend verlangen van Frankrijk. Keizer *Napoleon* en dat is verstandig, wil niet, dat die hij beschermt, vlugten moet. Ook Keizer *Frans Jozeff* zou aan den Paus hebben geschreven: „blijf waar gij zijt!"

't Is wel mogelijk, maar hij zou hem toch gaarne te Weenen zien. Wie weet echter, of de Paus niet denkt aan den Franschen tirailleur, die straks zeide: „poste restante — Weenen," en zoo zou hij hier ontloopen, dient hij ginds wedervond.

Volgens sommigen, hebben de kloosters Keizer *Frans Jozeff* van contanten voorzien. Die van Lombardije en Venetie zouden *zes honderd* millioen florijnen, die te Weenen *honderd millioen* florijnen hebben gegeven. 't Is mogelijk, maar wel wat veel Andere berigten zeggen, dat de geestelijkheid die sommen *geleend* heeft. Ook

goed — op *hebben* komt het thans aan. *Teruggeven* is een later zorg. De jezuiten voeren te Weenen een hoogen toon, en die' zal te hooger stijgen, naar mate zij meer leenen. „De zaak van Oostenrijk is Gods zaak!" prediken zij op den kansel in tegenwoordigheid van het Hof. „om dat de Keizer en zijne Regering zich onderwerpen aan de geboden Gods en die der kerk!" Op het slagveld zal het antwoord op die taal worden vernomen. Maar neen, Hij die de wereld regeert, heeft Zijn doel en kiest Zijne middelen, om die te bereiken. Wat de sterveling hier beneden keuvelt en beraamt en uitvoert, wordt met of tegen zijn zin dienstbaar gemaakt aan de beschikkingen des Hemels.

Ziedaar het nieuws, voor zooverre dat, terwijl wij dit schrijven, op de markt is. Wij konden nog wel iets meer vinden; maar dat zou hoogstwaarschijnlijk behooren tot de fabeltjes van den dag. Eer dit nommer ter perse gaat, zal de telegraaf welligt nog het een en ander aanbrengen, want hij zou, als 't mogelijk was zweeten van al 't werk, dat hem wordt opgelegd en waarvan een groot gedeelte onnut, ja voor velen verderfelijk is. Dikwijls toch jaagt hij het ligtgeloovig menschdom een schrik aan, die 't ligchaam schokt en de beurs onnoodig plundert. Intusschen, de beurs-toestand is in Europa droevig, zeer droevig, en het effecten-spook gaat overal rond en kleedt te stoute en te dwaze beurs-spelers hier en daar naakt uit. Ja er zijn, die uit wanhoop de handen aan zich zelven sloegen, achterlatende eene ledige kas, en 't geen verschrikkelijker is, weduwe en kinderen die niets erven dan een bedelstaf, van de beurs te huis gebragt.

Die effecten heeft en niet **moet** verkoopen, houde wat hij heeft. Als de kruiddamp optrekt, zal men **beter** zien en welligt **minder vreezen**, en als de zaak dan tot klaarheid is gebragt, als ieder weet wat hij verloor en nog werkelijk bezit, dan wat voorzigtiger gehandeld en geen duizenden meer gewaagd, om enkele guldens rente meer! Dat zal de les zijn, die 1859 op zoo ontzettende wijze geeft, maar — zal die les worden gevolgd? Door velen, gewis door de meesten, niet. 't Is nu tijd van **zuchten**, straks komt die van **spelen**, van op nieuw spelen, en die verloor, hij zal weer willen herwinnen, wat hij moest missen, ja **meer** dan dat.

En — zal 't hem gelukken?

Wij eindigen met de mededeeling van het belangrijk manifest, door Keizer *Frans Josef* aan zijne Volkeren 't Is een stuk, dat tot de geschiedenis behoort, en dus wel waard geheel te worden gekend.

Het luidt aldus:

„Aan mijne Volkeren!

„Ik heb mijn getrouw en dapper leger bevel gegeven perk te stellen aan de aanrandingen der onbetwistbare regten mijner Kroon, en van het onverlet bestaan van het mij door God toevertrouwd Rijk, welke sedert eene reeks van jaren van den naburigen Staat Sardinie uitgingen en in den laatsten tijd haar toppunt hebben bereikt. Ik vervulde daardoor een zwaren, maar onvermijdelijken Regeringspligt. In mijn geweten gerust, kan ik tot God den Almagtige opzien en mij aan Zijne regterlijke uitspraak onderwerpen. Getroost onderwerp ik mijn besluit aan de onpartijdige beoordeeling van tijdgenoot en nakomelingschap; van de toestemming mijner getrouwe Volken ben ik verzekerd.

„Toen meer dan tien jaren geleden dezelfde vijand met schending van alle Volkenregt en oorlogsgebruik zonder eenige de minste hem gegeven aanleiding, en alleen met het doel om het Lombardisch-Venetiaansch Koningrijk aan zich te trekken, met eene legermagt een inval op het gebied daarvan deed, toen hij tot tweemalen toe door mijn leger, na roemrijken kamp, op het hoofd geslagen, aan de magt des overwinnaars prijs gegeven was, oefende ik niets dan grootmoedigheid uit en reikte de hand ter verzoening toe. Ik heb mij geen duim breed van zijn Land toegeëigend, geen regt, betwelk aan de Sardinische Kroon in den rij der Europesche Volkenfamilie toekomt aangetast; ik heb geen waarborg tegen de herhaling van soortgelijke gebeurtenissen bedongen. In de hand der verzoening, die ik opregt toereikte en die aangenomen werd, heb ik gemeend dien waarborg al cen te vinden. Aan den vrede bragt ik het bloed ten offer, hetwelk door mijn leger voor Oostenrijks eer en regt vergoten werd.

„Het antwoord op deze in de geschiedenis gewis eenige verschooning was de onverwijlde voortzetting der vijandschap, eene van jaar tot jaar stijgende, met alle hulpmiddelen der trouweloosheid toegeruste beweging tegen de rust en welvaart van mijn Lombardisch-Venetiaansch Koningrijk. Wel bewust wat ik het kostbaar goed des vredes voor mijne Volkeren en voor Europa verschuldigd ben, trad ik ook deze nieuwe uittartingen met geduld te gemoet. Dat geduld werd niet uitgeput, toen de meer omvattende maatregelen, tot het nemen waarvan ik in den laatsten tijd, door de overmaat van woelzieke ophitsing op de grenzen mijner Italiaansche Landen en binnen die grenzen, gedwongen werd, enkel als voorwendsel tot nog toenemende vijandelijke handelingen werden te baat genomen.

„De welwillende bemiddeling van bevriende Groote Mogendheden tot behoud des vredes bereidwillig erkennende, bewilligde ik in het deelnemen aan een Congres der vijf Groote Mogendheden. De door de Koninklijke Groot-Brittannische Regering als grondslagen voor de onderhandelingen op het Congres voorgestelde en aan mijne Regering voorgelegde vier punten nam ik onder voorwaarden aan, die alleen berekend waren, om het werk van een waarachtigen, opregten en duurzamen vrede te bevorderen. In het bewustzijn dat van den kant mijner Regering geen stap gedaan zou worden, die zelfs in de verte tot verstoring des vredes had kunnen leiden, uitte ik echter genoegzaam het verlangen, dat die Mogendheden zich voorloopig zou ontwapenen, op wie de schuld der verwarringen en van het gevaar der verstoring des vredes rust. Op den aandrang der bevriende Mogendheden gaf ik eindelijk mijne toestemming aan den voorslag tot eene algemeene ontwapening. De bemiddeling leed schipbreuk op het onaannemelijke der voorwaarden, waaraan Sardinie zijne toestemming

verbond.

„Zoo bleef er dus nog slechts ééne schrede tot behoud van den vrede over. Ik liet onverwijld aan de Koninklijke Sardinische Regering den eisch rigten, haar leger op voet van vrede te brengen en de vrijscharen te ontwapenen. Sardinie heeft aan dit verlangen niet voldaan. Daardoor is het tijdstip aangebroken, waarop alleen nog in de beslissing door de wapenen het regt zijne geldigheid zoeken moet. Ik heb mijn leger bevolen Sardinie binnen te rukken.

„Ik ken al het gewigt van dezen stap, en indien de Regeringszorgen mij ooit zwaar gedrukt hebben, zoo is het in dit oogenblik. De oorlog is een gesel der menschheid; met een kloppend hart zie ik, hoe bij levens en bezittingen van duizenden mijner getrouwe onderdanen dreigt te treffen. Ik gevoel diep, welk eene zware beproeving de oorlog juist thans voor mijn Rijk is, hetwelk op de baan van regelmatige binnenlandsche ontwikkeling voortgaat en daarvoor de voortduring des vredes behoeft. Maar het hart des Monarchs moet zwijgen, waar nog slechts eer en pligt gebieden.

„De vijand staat gewapend aan de grenzen, in verbond met de partij der algemeene omverwerping, met het openlijk plan om de bezittingen van Oostenrijk in Italie aan zich te trekken. Ter zijner ondersteuning stelt de beheerscher van Frankrijk, die onder nietige voorwendsels zich in de door het Volkenregt geregelde betrekkingen van het Italiaansch Schiereiland mengt, zijne troepen in beweging; afdeelingen daarvan hebben, de grenzen van Sardinie bereids overschreden.

„Ernstige tijden zijn reeds over de kroon voorbijgegaan, die ik van mijne Voorzaten vlekkeloos geërfd heb. De roemrijke geschiedenis van ons Vaderland geeft de getuigenis, dat de Voorzienigheid, wanneer de schaduwen eener omwenteling, die de hoogste goederen der menschheid bedreigde, zich over ons werelddeel dreigden uit te breiden zich van het zwaard van Oostenrijk bediende, om met zijnen bliksem die schaduwen te doen wegstuiven. Wederom staan wij aan den vooravond van een zoodanigen tijd, in welken de omverwerping van al het bestaande niet meer alleen door secten, maar van de hoogte der troonen af, in de wereld zal worden geslingerd. Als ik, door den nood gedwongen, naar het zwaard grijp, dan ontvangt het de wijding eene borstwering te zijn voor de eer en het goed regt van Oostenrijk, voor de regten van alle Volken en Staten, voor de heiligste bezittingen der menschheid.

„Maar tot u, mijne Volkeren, die door uwe trouw jegens het erfelijk Keizershuis een voorbeeld zijt voor de Volken der aarde, gaat mijne roepstem uit, om mij met de steeds bewaarde trouw, toegenegenheid en bereidwilligheid tot het brengen van offers, in den uitgebroken strijd ter zijde te staan. Aan uwe zonen, die ik in de gelederen van mijn leger geroepen heb, zend ik, hun veldheer, mijnen wapengroet. Met trots kunt gij op hen blikken; in hunne handen zal Oostenrijks adelaar hoog in eer opstijgen. Onze strijd is een regtvaardige. Wij aanvaarden dien met moed en vertrouwen.

„Wij hopen in dezen strijd niet alleen te staan. De grond op welken wij kampen is ook met het bloed van het Duitsche Broedervolk gedrenkt; als een zijner borstweringen verworven en tot op dezen dag als zoodanig bewaard. Daar hebben Duitschlands arglistigste vijanden doorgaans hun spel begonnen, als het er op werd toegelegd zijne inwendige magt te verbreken. Het bewustzijn van een zoodanig gevaar trekt ook nu den Duitschen bodem door, van de hut tot den troon, van den eenen grens naar den anderen. Ik spreek als Vorst van den Duitschen Bond, wanneer ik op het gemeenschappelijk gevaar opmerkzaam maak en de glorierijke dagen herinner, in welke Europa aan de algemeen outvlamde geestdrift zijne bevrijding te danken had.

„Met God voor het Vaderland!

„Gegeven in mijne residentie en Rijkshoofdstad Weenen, den 28 April des jaars 1859.

(get) FRANS JOSEPH."

Wij deelen nog de volgende telegrafische berigten mede:

Parijs, 29 April. De *Presse* meldt, dat te Parma gelijke gebeurtenissen zijn voorgevallen als te Florence De hertogin-regentes is vertrokken, en eene nieuwe regering is ingesteld, die hare adhaesie aan de handelingen van Sardinie heeft gegeven.

De Sardinische onderdanen, te Venetie gevestigd, zijn onder bescherming van den Russischen konsul gesteld.

De Koning van Sardinie heeft verklaard, het militaire diktatorschap over Toskane aan te nemen.

3 Mei. De *Moniteur* van heden bevestigt het berigt, dat de hertogin-regentes van Parma, met den minderjarigen hertog *Robert*, hare hoofdstad verlaten heeft, na vooraf een raad van regentschap te hebben benoemd. De officieren van haar leger hadden haar het voorstel gedaan zich met het Sardinische leger te vereenigen; hieraan meende zij niet te kunnen voldoen, en zij verliet hare staten.

4 Mei. De Keizer heeft van den Senaat en het Wetgevende Ligchaam de volgende belangrijke mededeeling gedaan:

„Oostenrijk heeft ons, door in Sardinie binnen te rukken, den oorlog verklaard. Tot nu toe was gematigdheid mijn stelregel, thans wordt zij door energie vervangen.

„Ik wil geen veroveringen; ik wil alleen de handhaving eener nationale politiek. Ik eerbiedig de traktaten, mits dat zij niet tegen mij zijn gekeerd.

„Mijne sympathie is voor Italie, dat gebukt gaat onder vreemde overheersching. Het doel van den oorlog is Italie onafhankelijk te maken, niet het te doen veranderen van meester.

„Wij geven wij ons dan naar Italie, op het spoor onzer groote voorgangers. Ikzelf stel mij aan het hoofd des legers. De Keizerin, ondersteund door prins *Jérome*, blijft te Parijs.

„In vertrouwen op de Voorzienigheid moedig voorwaarts!"

Latere Dépêche.

De *Moniteur* meldt, dat door de Regering is besloten, vrijwilligers aan te nemen met een dienstijd van twee jaren. De leening van 500 millioen francs zal worde gesloten de 3 percents tot $62\frac{1}{2}$, de $4\frac{1}{2}$ percents tot 90 percent. De minister van financiën verklaart, dat de toestand der schatkist uitmuntend is zoodat, zonder de openbare dienst te benadeelen, 300 millioen francs voor oorlogskosten kunnen worden besteed.

De 3 percents sloten gisteren 60.55.

De bank heeft haar disconto tot 4 percent verhoogd.

Petersburg, 4 Mei. De dagbladen verzekeren, dat Rusland met geene Mogendheid een of- en defensief verbond heeft gesloten.

Weenen, 4 Mei. De *Wiener Zeit.* meldt officieel, dat de diplomatieke betrekkingen tusschen Frankrijk en Oostenrijk zijn afgebroken en dat onze gezant, baron von *Hübner*, Parijs heeft verlaten.

De Regering ontvangt talrijke aanbiedingen van giften voor het leger.

Stuttgart, 2 Mei. De kamer der afgevaardigden heeft met algemeene stemmen de regeringsvoorstellen aangenomen, strekkende tot oproeping der landweer, tot eene gedwongen remonte en tot het verleenen van een oorlogskrediet ten bedrage van zeven millioen. Hier ter stede en in andere plaatsen des rijks vertoont zich sympathie voor Oostenrijk en bekommering wegens Frankrijks oorlogszuchtigen geest.

Turyn, 2 Mei. Een officieel legerberigt houdt in, dat de Oostenrijkers zich bij Sesia gekoncentreerd hebben, en nog geene schermutseling is voorgevallen; voorts dat op den regteroever van den Po geene oostenrijksche troepenbewegingen geschieden.

De Sardinische onderdanen te Venetie zijn onder bescherming gesteld van den Russischen konsul aldaar.

De Oostenrijksche opperbevelhebber *Giulay* heeft te Novarra eene zware oorlogsbelasting opgelegd, vooral bestaande in 't leveren van mondvoorraad. Hij heeft gedreigd, zoo niet aan de vordering voldaan wordt, een vijfvoudige boete in geld te zullen opleggen.

De Oostenrijkers hebben Vercelli bezet.

Londen, 2 Mei. De heer *Disraëli* verklaarde heden in een adres aan zijne kiezers, op de meest bepaalde wijze, dat de tijding van het bestaan van de Fransch-Russische en Fransch-Deensche tractaten geheel en al verzonnen is.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

STATEN-GENERAAL.

Eerste Kamer.

Den 4 dezer is het voorstel van den heer *Sloet*, nopens de afkoopbaarheid der tienden, door de Eerste Kamer met 29 tegen 6 stemmen *verworpen*. Voor het ontwerp stemden de heeren *v. Swinderen, Beerenbroek, Villers de Pité, Loopuit, Cremers* en *Sassen*. Er waren 9 leden afwezig.

Aangenomen zijn de ontwerpen: nopens de toekenning van tiendvrijdom tot bevordering der landverbetering; wegens de versterkkingen voor marine, over 1859; de vaststelling van hoofdstuk V der Staatsbegrooting over 1858, alles met algemeene stemmen.

Tweede Kamer.

Zitting van 3 Mei. De Tweede Kamer heeft heden hare werkzaamheden hervat. In deze eerste zitting is ingekomen een wetsontwerp tot verhooging der hoofdstukken VIII en X der Staatsbegrooting voor 1859. De voorgestelde verhooging voor de marine bedraagt f 2,265,000, waardoor alzoo hoofdstuk VIII gebragt wordt op f 10 249 025.16½ De verhooging voor de begrooting van oorlog beloopt f 3.733 961.06, wordende hierdoor dit hoofdstuk gebragt op f 15 090 561.06.

De Regering zegt in hare memorie van toelichting, dat er wel voor het tegenwoordige geen dreigend oorlogsgevaar voor ons Vaderland bestaat, maar dat het toch volstrekt niet te bepalen is, hoeverre de oorlogsvlam, eerst ontstoken, zich in eene min of meer verwijderde toekomst kan uitbreiden. Geheel ongedachte gebeurtenissen en geheel nieuwe toestanden kunnen daarvan de gevolgen zijn. Bij de verhooging van de begrooting voor oorlog heeft de Regering vooral op het oog, om equipementstukken op te leggen voor 18 000 man dienstdoende en 30 000 man rustende schutterij; om over vijf à zes batterijen veldrijdende artillerie te beschikken, en om zoo noodig een of meer kampen te betrekken aan de oostelijke en zuidelijke grensscheidingen.

Verder is nog een wetsontwerp ingediend, houdende vergunning aan de Regering, om den uit- en doorvoer van paarden geheel of gedeeltelijk te kunnen verbieden.

Waterhoogte. Arnhem, 2 Mei, 2.65 El; † A. 9.60. Gev. 19 d.

Uit Leiden schrijft men:

„Men verneemt, dat bij de meeste leveranciers in wol len stoffen alhier eene groote bestelling is gedaan van wollen dekens voor het nachtleger bij de korpsen van het leger, welke zoo spoedig mogelijk in 's rijks magazijn van kleeding en uitrusting te Delft zullen moeten worden geleverd.

— De Hooge Raad der Nederlanden, kamer van strafzaken, heeft uitspraak gedaan in zake *Ch. Steylaars* zich ook noemende *C L Steylaars*, en vaischelijk genoemd hebbende *C. L. Voskamp*, bij arrest van het Hof in Utrecht, ter zake van opliting, tot gevangenisstraf veroordeeld. De Raad heeft de beide voorzieningen verworpen

— Bij de behandeling in de afdeelingen der Tweede Kamer van het ontwerp tot eenderegeling der zaken van de Maatschappij van Weldadigheid, werd als hoofdvraag besproken, of deze regeling de goedkeuring der wetgevers verdiende. Hieromtrent stonden de gevoelens tegen elkander. Terwijl men aan de eene zijde meende, dat de voorgestelde schikking met het welbegrepen staatsbelang scheen overeen te stemmen, zag men aan den anderen kant in die schikking groot gevaar. Men kwam echter daarin overeen dat, indien thans de Staat zich eene aanmerkelijke geldelijke opoffering getroost, om de Maatschappij te schoon te maken van hare schulden in staat te stellen, hij regtens daartoe in geenen deele verpligt is. Verschillende leden vroegen, of het niet beter en veilig ware, alle denkbeelden van het voortduren bestaan der Maatschappij te laten varen en tot eene ontbinding en geregtelijke vereffening

ken de hand te leenen. Andere leden toonden zich niet ongeneigd, om, ook met het oog op de instandhouding der Maatschappij, het gevraagde offer te helpen brengen als meer afdoende zekerheid gegeven wierd, dat de Staat nimmer meer in de zaken dier Maatschappij betrokken zou worden. Eindelijk waren er leden, die het te diep indringen in den toekomstigen werkkrnig der Maatschappij niet raadzaam achtten.

— Naauwelijks zijn de Woudrichemsche en Waalwijksche kerkhistorien voor de verschillende regtbanken aanhangig, of op nieuw doet zich eene dergelijke op in het dorp Baardwijk nabij 's Hertogenbosch. De tweede Paaschdag getuigde daarvan. De Protestantsche kerk bezit den grooten gemeentetoren, waar men, volgens eene van ouds bestaan hebbende gewoonte, voor alle lijken, van welke secte ook, met de klok luidt. Er stond met de Paaschdagen een R. Catholiek lijk boven aarde, en de Koster begon te 11 uur des morgens te luiden, even als of het houden van godsdienstoefening in de kerk niet zou gehinderd worden door het gebengel van de klok, schier boven het hoofd van den prediker, die dan ook zijne rede moest staken. Van deze godsdienststoornis is procesverbaal opgemaakt.

— In het huis van arrest te Goes is overgebragt zekere jonge dochter van Wolfaartsdijk, *Sandijk* genaamd, oud 21 jaren, verdacht van hare stiefmoeder met luciferskoppen te hebben willen vergiftigen. Terwijl de moeder naar de kerk was, heeft de verdachte eene hoeveelheid luciferskoppen geworpen in den ketel met water, dat tot koffijzetten bestemd was, en had zich toen verwijderd; de walgelijke geur, die daardoor in de kamer kwam, leidde dadelijk tot ontdekking.

— Omtrent den aanleg van een spoorweg door het zuiden des rijks kan eerlang een bepaald voorstel worden te gemoet gezien. Reeds nu kan worden medegedeeld, dat den 22 April eene concessie voor de Zuiderspoorwegen is verleend en aanvaard op de voorwaarden daaraan verbonden. De plannen der Regering hebben, wat de strekking der lijnen betreft, geene belangrijke wijziging ondergaan. De onderwerpelijke concessie betreft den aanleg van een spoorweg: 1o. van Rotterdam, langs Dordrecht, Breda, Tilburg, 's Hertogenbosch en Helmond, naar Venlo, Roermond en Maastricht; 2o. van Venlo en van Roermond naar de Pruissische grenzen; 3o. van Vlissingen, langs Middelburg, Goes en Bergen op Zoom, naar Rosendaal en Breda.

De weg van Rotterdam naar Maastricht moet binnen zes jaren gereed zijn. De wegen naar Pruissen binnen één jaar, nadat wederzijds de aansluiting is geregeld. De weg van Vlissingen tot Rosendaal binnen vier jaren nadat de weg van Rotterdam naar Maastricht zal zijn voltooid.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

Volgens brieven uit Florence hebben de bewegingen aldaar niet dat militair karakter gehad, hetwelk de telegrafische dépêches daaraan toeschreven. De officieren, die zich voor den groothertog vertoonden, hebben zijne abdicatie niet geëischt, maar kwamen alleen om hem te zeggen dat er eene manifestatie zou plaats hebben en dat de troepen bepaald zouden weigeren om die te onderdrukken. Inmiddels werd de Italiaansche vaan reeds opgestoken zonder dat de militairen zich daartegen verzetten, terwijl onderscheidene aanzienlijken zich in het hôtel der Sardinische ambasade vereenigden. Eenigen, die in het paleis waren gedrongen en de constitutionneele partij vertegenwoordigden, bewogen den groothertog een besluit te teekenen, waarbij hij zich verbond, de partij van Frankrijk en Sardinie te kiezen. Hoewel nu al dadelijk van dit besluit aan het volk kennis gegeven werd, mogt dit niets baten; het was te laat en men eischte nu de abdicatie van den groot-hertog. Op hetzelfde oogenblik haalde de Oostenrijksche gezant zijne vlag in. Van toen af had de beweging haar volkomen beslag gekregen.

— De circulaire, door graaf *Walewski* aan de Fransche vertegenwoordigers in het buitenland toegezonden, is door den *Moniteur* medegedeeld.

Graaf *Walewski* wijst daarin ten eerste op de medewerking door Frankrijk den bemiddelende Mogendheden betoond, op den goeden wil, waarmede Frankrijk steeds die bemiddeling te gemoet trad. Hij toont voorts aan hoe door Oostenrijks gedrag, de oorlog, die nog zeer gevoegelijk tengevolge der bemiddeling had kunnen vermeden worden, is ontstaan. Hij herinnert aan de verontwaardiging en het protest, die hiervan het gevolg waren. De Keizer, zegt hij, moet echter meer doen, dan de overige Mogendheden deden, om zich van alle verantwoordelijkheid te ontslaan en aan de eischen hunner beleedigde waardigheid te voldoen. Niets wijzigt de solidariteit reeds bij den aanvang tusschen Frankrijk en de bemiddelende magten ontstaan; de kwestie blijft eigenlijk dezelfde. Frankrijk heeft sedert een halve eeuw nooit eenigen baatzuchtigen invloed in Italie willen uitoefenen. Het heeft slechts verlangd, dat de kleine Staten slechts met zich zelven voor hun in- en uitwendig bestuur zouden te rade gaan. Te Londen, Berlijn, Petersburg dacht men gewis eveneens. Alleen Sardinie is tot dusverre ontsnapt aan een invloed, die in een groot deel van Europa het stelsel van evenwigt verbroken heeft, dat men er wilde vestigen. Voor die overige Staten kon Frankrijk volstaan met op het kwaad te wijzen. Voor Sardinie niet, want dan vergat het zijne belangen. De sleutel der Alpen toch is te Turijn, en het is van belang, dat die daar blijve. Zoowel uit een Fransch als uit een Europeesch oogpunt kan Frankrijk niet stil zitten, als Oostenrijk Sardinie de wet wil stellen. Het is geen offensive houding, die Frankrijk aanneemt, maar een defensieve maatregel waartoe het overgaat. Oude herinneringen, gemeenschappelijke oorsprong, een verband tusschen beide vorstenhuizen, hoezeer redenen tot sympathie, zouden misschien niet voldoende zijn, om tot dien maatregel te doen besluiten. Maar beslissend is het, dat de Keizer niet kan gedoogen, dat aan den voet der Alpen een toestand worde in het leven geroepen, die geheel Italie aan een vreemden invloed onderwerpt. De Keizer blijft trouw aan zijne eens gesproken woorden, en wil geen veroveringen. Hij heeft daarvan reeds het bewijs gegeven. Ruslands en Engelands houding, heet het aan het slot van dit document, zullen eene houding aannemen, die hun steeds zal veroorloven bemiddelend op te treden. Pruissen's gedrag sedert den aanvang der crisis, is een waarborg voor eene gelijke neiging. Wat de overige Duitsche magten betreft, het is te hopen, dat deze zich niet op een dwaalspoor laten brengen.

ENGELAND.

Voor zoo ver de uitslag der verkiezingen bekend is, hebben de conservatieven, volgens hun beweren, 30 leden gewonnen en slechts 10 verloren, zoodat hunne partij met 20 stemmen is versterkt. De liberalen echter zeggen dat de conservatieven 24 leden gewonnen en 12 verloren hebben, zoodat met slechts 12 stemmen hunne partij versterkt is.

— Het gerucht is in omloop, dat lord *Stratford de Redcliffe* weer als Engelsch gezant naar Konstantinopel terugkeert. Indien zich dit bevestigt, dan blijkt daaruit ten duidelijkste, dat Engeland reden meent te hebben, om de zaken in het Oosten te wantrouwen en het dus noodig acht daar een goeden en vertrouwden wachter te stellen.

DUITSCHLAND.

De volgende volzinnen zijn letterlijk ontleend aan de ultra-liberale proclamatien der Oostenrijkers, toen deze in 1813 de Italianen tegen het Fransche Keizerrijk in opstand bragten: „Italianen! Gij zijt genoeg onderdrukt geworden! Onder een ijzeren juk hebt gij gezucht! Ter uwer bevrijding zijn onze legers in Italie gekomen! Een nieuwe staat van zaken zal geboren worden, die u het geluk zal hergeven. Gij allen zult eene onafhankelijke natie worden. Wij verlangen niet, dat gij tot ons komt; wij vragen u, uwe regten te doen gelden en vrij te zijn! Indien God de pogingen van den Keizer en zijner magtige bondgenooten beschermt, dan zal op den Italiaanschen bodem welvaart heerschen en vreemde overheersching er niet meer kunnen doordringen!”....

— In de circulaire van Graaf *von Buol* aan de diplomatische vertegenwoordigers van Oosteurijk in het buitenland, en strekkende tot regtvaardiging van deze mogendheid, komt aan het slot het volgende voor:

„De overleveringen van den eersten *Napoleon* worden weder opgevat.

„Dit is de beteekenis van den strijd, die thans in Europa aanvangt.

„Moge de wereld, van begoochelingen ontdaan, doordrongen worden van de overtuiging, dat het in deze oogenblikken, zooals voor eene halve eeuw, de verdediging van de onafhankelijkheid der staten, de bescherming van het hoogste goed der volkeren tegen eer- en heerschzucht geldt!

„Keizer *Frans Jozeff* echter, de beheerscher van ons Rijk, hoewel treurende over de naderende jammeren van den oorlog, beveelt met een kalm gemoed zijne regtvaardige zaak in het beleid der Goddelijke Voorzienigheid aan. Hij heeft het zwaard getrokken, omdat misdadige handen aan de waardigheid en eer zijner kroon hebben gegrepen. Hij zal dat zwaard voeren in het volkomen besef van zijn regt, sterk door de geestdrift en den moed van zijn volk en begeleid van de zegenwenschen van allen, wier geweten onderscheid maakt tusschen waarheid en bedrog, tusschen regt en onregt.”

— In al de scholen van Oostenrijksch-Italie laat men de kleine kinderen tegelijk met den cathechismus een boekje leeren, getiteld: *Pligten der onderdanen jegens den Souverein.* Men leest daar op blz 13; „Vraag. Hoe moeten de onderdanen zich jegens hunnen souverein gedragen? — Antwoord. De onderdanen moeten zich als dienaren jegens hunnen meester gedragen.—Vraag. Waarom moeten zij zich als dienaren gedragen? — Antw. Omdat de souverein hun heer en meester is, en zijne magt zich over hunne bezittingen zoowel als over hunne personen uitstrekt.” — Bijna 43 jaren dus zijn deze schoone grondregelen de elementen van het openbaar onderwijs. Zij hebben dan ook aan Oostenrijk niet één *getrouwen dienaar*, niet één vriend verschaft, maar kunnen ons een denkbeeld geven van hetgeen ook op de instellingen van middelbaar en hooger onderwijs geleerd wordt.

— Een particuliere brief uit Lombardije maakt gewag van een vreemdsoortigen voorzorgsmaatregel, door de Oostenrijksche autoriteiten aldaar genomen. Men heeft namelijk de pastoors verpligt, de touwen der klokken in een gesloten kastje te bewaren, waarvan de sleutel zich altoos in handen van den pastoor moet bevinden, op straf van eene zware geldboete. De autoriten vreezen, dat de alarmklok op een gegeven oogenblik zou kunnen worden geluid, om den volke het sein tot den opstand te geven.

ASSEN, 5 Mei.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

's Hage, 5 Mei. Volgens berigten uit Turyn van gisreren naderen de vijandelijke voorposten elkander en kan men dus spoedig een treffen verwachten.

Amsterdam. Woensdag, 4 Mei. Op de beurs van heden was de slotkoers der **effecten** als volgt:

Nederl. 2½ pCt. 55½ percent. Dito 4 pCt. 88 percent. — *Rusland* bij Hope en Comp. 1798 en 1815 5 pCt. 96¾ percent. — *Oostenrijk* Nieuwe Metallieken 5 pCt. 50/12.

Granen en Zaden.

Koolzaad op het Najaar lager, op October f 396. — Raapolie flaauwer, op zes weken f 40¼. — Tarwe hooger, 133 ponds oude witboute Poolsche f 375. — Rogge ruim prijshoudend, 125 ponds Pruissische f 203. — Boekweit prijshoudend.

* **Zuidlaren**, 3 Mei. Op de heden alhier gehoudene voorjaarsmarkt waren ongeveer 200 stuks rundvee; de prijzen waren over het algemeen laag.

* **Rolde**, 4 Mei. Op de jaarmarkt van heden werden aangevoerd ruim 400 stuks rundvee, 200 schapen, eenige varkens en een tiental paarden. Het schijnt, dat het tegenwoordige weêr nog invloed gemaakt heeft op de prijzen, daar dezelve, in vergelijking dat ze kort geleden zoo hoog waren, aanmerkelijk gedaald zijn.

* **Elp**, 2 Mei. In het armwerkhuis der gemeente Westerbork heeft in den nacht van ll. donderdag op vrijdag een brutale diefstal plaats gehad. De armvader had voor drie dagen een polderwerker in het werk genomen; deze is in den nacht van den 27 April met de Noorder zon vertrokken, en te gelijk zijn verdwenen 3 buizen, 1 mans broek, kousen, kousen-garen, 3 jakken, andere vrouwelijke kleedingstukken, eene partij linnen-hemden, eenige lakens enz.; er is aan den Burgemeester kennis van gegeven, maar tot hiertoe is nog geen spoor van den dader gevonden.

* **Makkinga**, 2 Mei. Het aantal rundvee, schapen en varkens op de heden gehoudene voorjaarsmarkt was niet bijzonder groot. Er werden voor de koeijen, zoo melke als vare geene hooge prijzen besteed. De handel daarin was dan ook slap. De schapen en varkens waren williger.

* **Oude Pekela**, 3 Mei. Heden mogten *Jan Bruser* en *Anke Freerks* op Heikens, beide in 80 jarigen ouderdom, de 52e verjaring van hunne huwelijksvoltrekking vieren; de man ziet er uit als een zestiger, terwijl het nog heldere oog der vrouw haren hoogen ouderdom niet zou doen veronderstellen. — Voorts berigten wij nog, dat *A. M. Gudema* en *Frouke Nochems* alhier reeds 56 jaren zijn gehuwd geweest.

* **Gramsbergen**, 2 Mei. Eergisteren ontving onze geachte heer burgemeester *J. H. van Barneveld* zijne benoeming als burgemeester van Staphorst, en reeds heden moet ZijnEdA. het bestuur dier gemeente aanvaarden. Met innig leedwezen zien wij ZijnEdA. vertrekken, die slechts twee jaren en vier maanden hier als burgemeester werkzaam was, doch in dien korten tijd twee werken heeft tot stand gebragt, die heilzaam zijn voor deze gemeente, en van *Barnevelds* bestuur alhier steeds in gezegend aandenken zullen doen blijven: wij bedoelen de thans bijna voltooide burgerlijke begraafplaats en de reeds aanbesteede brug over de Vecht te Ane.

KERK- EN SCHOOLNIEUWS.

De Minister voor de zaken der Hervormde Eeredienst enz. heeft, bij beschikking van den 18 April ll., op een adres van Kerkeraden van Afgescheidene gemeenten, te kennen gegeven, dat de vereeniging van die gemeenten tot één Kerkgenootschap wel kan worden erkend onder den naam welken de gemeenten dragen, en dus als „Christelijke Afgescheiden kerk”, maar niet als „Christelijke Afgescheiden Gereformeerde kerk”, zooals bij besluit van den 3 Oct. 1857 reeds was kenbaar gemaakt. Deze titel, waarop naar het schijnt, de gemeenten, die zich zouden wenschen te vereenigen, blijven aandringen, blijft alzoo voortdurend een hinderpaal tegen die erkenning.

* **Eext**, 1 Mei. Heden werd de WelEerw. heer W. *Hellema Hz.*, kandidaat bij het Provinciaal Kerkbestuur van Friesland, in de H. dienst bij ons bevestigd door zijn vader Ds. *H. Hellema*, predikant te Achlum en Hidsum, aan wien de consulent Ds. *J. B. F. Heerspink*, predikant te Gieten, dit werk had afgestaan. ZWEerw. sprak naar aanleiding van Col. 4 : 17. Des namiddags begon de bevestigde zijne Evangeliebediening met eene leerrede over Rom. 1 : 15. Zoowel des morgens als des namiddags was de opkomst van hier en elders buitengewoon talrijk.

Oldeboorn. 1 Mei. Heden morgen werd onze gemeente verblijd, door te vernemen, dat onze Eerw. leeraar, de heer *K. Schuiling*, voor de beroeping naar Zaandam [Westzijde] had bedankt.

Giethoorn, 2 Mei. Uit het vroeger vermelde drietal is gisteren tot predikant bij de Hervormde gemeente alhier beroepen de WelEerw. heer *J. B. Weerman*, kandidaat te Delden.

Aangifte voor *'t vergelijkend* examen te *Lhee* enz., gemeente Dwingelo, tot 10 *Mei* e.k., *wedde* f 240.

Opengevallen scholen, voor welke nog geene oproeping is gedaan:

Spier, gem. Beilen; *Valthervéen*, gem. Odoorn; *Ansen*, gemeente Ruinen, en de school van *Ruinen* zelve.

Leeuwarden, 30 April. In deze week zijn door de commissie tot het afnemen der examens van onderwijzers geëxamineerd en toegelaten 4 hoofdonderwijzers, 2 hoofdonderwijzeressen, 11 hulponderwijzers, 6 hulponderwijzeressen, 5 onderwijzers in de wiskunde, 3 onderwijzers en 6 onderwijzeressen in de wiskunde, en 9 onderwijzeressen in vrouwelijke handwerken.

Zwolle, 1 Mei. Tot het algemeen examen in Overijssel, hetwelk gedurende de vier laatste dagen der afgeloopen week in deze stad heeft plaats gehad, waren tien personen opgekomen tot toelating als hoofd en hulponderwijzeressen. Van dat getal is éene afgewezen.

N. B.

In de advertentie van P. SMIT, in het vorig nommer is vergeten op te geven: *wonende in de Muldersteeg, te Assen.*

Advertentien.

Getrouwd:

R. NABER,
Rijksambtenaar te Roden,
met
J. R. VAN MARLE.

Assen den 1 Mei 1859.
Eenige kennisgeving.

Voorspoedig bevallen van een' ZOON A. G. P. DE GEUS, echtgenoote van

Ws VAN UIJE Wzn.

Assen den 4 Mei 1859.

Heden overleed aan eene kortstondige ziekte van slechts eenige weken, onze geliefde zuster STIENTIEN REIMERS, in den ouderdom van bijna vijf en dertig jaren.

Assen, 1 Mei 1859.

H. REIMERS.
K. HOFSTEENGE.

De affaire in MANUFACTUREN zal door de tweede ondergeteekende en broeder en zuster worden voortgezet, waarin zij zich minzaam aan hare geëerde begunstigers blijven aanbevelen

---

d'Ondergeteekende verlangt zoo spoedig mogelijk, tegen **GOED LOON**, ***TWEE***

Kleermakersknechten.

Oud-Schoonebeek, 2 Mei 1859.

M. TENHAGEN.

Op heden avond zullen bij den Vleeschhouwer JANNES KOETZIER te Assen worden geslagt **twee buitengewone zoetemelks KALVEREN**, welks weërga's in een geruimen tijd niet zijn geslagt, waarvan een ieder vrijdag morgen naar genoegen kan worden bediend.

Tevens is bij hem te bekomen: **best gerookt VLEESCH** van puik vette koeijen, bij groote en kleine partijen, tegen billijke prijzen.

Assen, 5 Mei 1859.

Naar men verneemt, vestigt men te ***HOOGEVEEN***, bij de aanstaande verkiezing van LEDEN voor de

Provinciale Staten,

onder anderen algemeen de aandacht op den Heer

A. ZEPER,

Burgemeester enz. aldaar.

DOOR DE STAATKUNDIGE VEREENIGING

het Staatsburgerschap

te HEERENVEEN zijn, ook in overleg met vele KIEZERS, geene leden van STAATKUNDIGE VEREENIGING, gekozen als **Candidaten** voor het LIDMAATSCHAP **der Provinciale Staten**, in het District ***HEERENVEEN*** de Heeren:

J. G. VAN BLOM te Dragten, aftredend lid.
D. D. BREUNING te Wolvega, oud lid.
HAIJE HAISMA te Bergum, oud lid.
BEREND PRAKKEN, Wethouder te Oosterwolde.
H. TUIJMELAAR, lid van den gemeenteraad te Heerenveen.

De Vereeniging verzoekt de Kiezers hunne stemmen wel op gemelde heeren te willen uitbrengen.

Provinciale Staten.

VERKIEZING OP 10 MEI 1859.

De STAATKUNDIGE VEREENIGING VAN LIBERALEN:

ORDE EN BEZUINIGING

te DRAGTEN, stelt als **Candidaten**, voor het LIDMAATSCHAP **der Provinciale Staten van Friesland**, in het District ***HEERENVEEN***, de heeren:

J. G. VAN BLOM te Dragten, aftredend lid.
D. D. BREUNING te Wolvega, oud lid.
HAIJE HAISMA te Bergum, oud lid
BEREND PRAKKEN, Wethouder te Oosterwolde.
H. TUIJMELAAR, lid van den gemeenteraad te Heerenveen.

---

10 MEI 1859.

DE STAATKUNDIGE VEREENIGING VAN LIBERALEN, ***onder de zinspreuk:***

Orde en Regt

te GORREDIJK, neemt de vrijheid aan de Kiezers in het District ***HEERENVEEN***, voor het LIDMAATSCHAP **der Provinciale Staten**, aan te bevelen als **Candidaten**, de heeren:

J. G. VAN BLOM te Dragten, aftredend lid.
D D BREUNING te Wolvega, oud lid.
HAIJE HAISMA te Bergum, oud lid.
BEREND PRAKKEN, Wethouder te Oosterwolde.
H. TUIJMELAAR, lid van den gemeenteraad te Heerenveen.

DE VEREENIGING:

„Behoudt het Goede”,

gevestigd te ***Heerenveen***, heeft in hare vergadering van heden, als Candidaten voor Leden van de Provinciale Staten in dit gewest, wegens het Hoofdkiesdistrict Heerenveen, gesteld, en beveelt als zoodanig aan de Heeren:

Mr. M VAN HELOMA te Heerenveen.
Mr. J. BIERUMA OOSTING te Oranjewoud.
~~W. A. EVERTSZ~~ te Oldeboorn.
Mr. P. BRANTSMA te Heerenveen.
Jhr. Mr. G. W. T. LIJCKLAMA à NIJEHOLT te Oldeberkoop.

Heerenveen, 26 April 1859.

Namens het Bestuur van voornoemde Vereeniging,
E. R. VAN BIENEMA.

De **REVALENTA** is de aandacht van alle Lijdenden en Zwakken, en voornamelijk van hen, die aan gebrekkige spijsvertering sukkelen, overwaardig. Een boekje, dat den Lezer met dit voortreffelijk geschenk der natuur bekend maakt, wordt Gratis afgegeven in het VERKOOPHUIS en de bekende Dépôts, wij verzoeken een ieder het door te lezen en het nut er van te trekken, dat het overtuigend belooft.

De volmaaktste gezondheid, kracht en nieuwen levenlust hergeeft de

Revalenta Arabica.

zinkings, hoofdpijn, slijm, zuur; maagpijn, galziektenaamborstigheid, hoest, verstoppingen, diarrhaea, slechte spijsvertering, oprispingen, spanning op de maag en eene menigte andere ziekten geneest DU BARRY'S REVALENTA spoedig en met weinig kosten.

Als voeding voor kleine kinderen is zij ook bijzonder aan te bevelen en verdient de voorkeur boven de voeding der melk. Zij verteert ligt, verzuurt niet, geeft veel voedsel en gezonde sappen. Zieken kunnen geen beter diëet houden, dan zich bij de REVALENTA te bepalen, die op verschillende wijze zeer smakelijk gereed kan worden gemaakt.

Er zijn vele nagemaakte soorten. ECHT is de REVALENTA van de Heeren BARRY DU BARRY en Co., alleen te verkrijgen in het VERKOOPHUIS of zijne Dépôts, in Bussen van $87\frac{1}{2}$ Ct., f 2 f 3.50, f 8, f 16

Men lette er vooral op, dat iedere bus tot waarborg der echtheid, met de handteekening „F VON WINDHEIM en Co., VERKOOPHUIS” voorzien is.

Amsterdam, VERKOOPHUIS.
Assen, H. P. A VAN GORCUM.
Coevorden, C. J. van der SCHEER.
Dedemsvaart, H. L. v. d. VECHT.
Gorredijk, S. G. ZWART.
Hoogeveen, JAN van der WOLDE Jr.
Meppel, A. JEULEN.
Noordwolde, JAKOB VEENSTRA.
Oldemarkt, C. VAN DER WENDEN.
Steenwijk, K. TIMMERMANS.

en in de bekende Dépôts in de andere steden.

Bebouwt de landman vlijtig zijnen akker, ploegt en zaait hij op zijn tijd onvermoeid, en bidt hij den Hemel om regen en zonneschijn, dan mag hij ook met eenigen grond hopen, dat zijnen arbeid met vrucht zal bekroond worden.

Jammer echter, dat men in vele gevallen niet alzoo denkt en handelt, het zijn bij velen hoofdzakelijk die duidelijk zigtbare zaken, welke men zoo attent behandelt, terwijl men de minder zigtbare zaken aan zijn lot overlaat, zonder er op te letten, dat andere door hunne meerdere zorg betere vruchten plukken, men belieft het alsdan fortuin of toeval te noemen, even als of de fortuin rondging om zijne geliefkoosden te pakken, welke rustig op haar zitten te wachten: misgerekend. Die zijn hoofdhaar wil behouden en conserveren, koopt de Oud Cartagena's **Berg-Plantenolij**, à 60 Cs. het fleschje. dezelve zet dadelijk de wortel vast, bevordert de groei en doet, waar het nog mogelijk is, nieuwe wortels ontspruiten en bewaart tegen vroegtijdige grijsheid.

Hoofd Dépôt te Delft bij A. BREETVELT Az. En verder bij

H. P. A. van Gorcum, Assen. | J. H. van Lingen. Meppel. B. J. Kooiman, Hoogeveen, en verdere Dépôts.

BURGERLIJKE STAND.

HOOGEVEEN, 24—30 April. Ondert. Jurjen Kroes en Foekjen Jans Hop; Geert Dol en Fenna Mensenkoop; Allart Zwiers en Jentjen ten Caat; Gijsbertus Leijssenaar en Aaltje Bremer; Benjamin Benjamins en Christina Bijl. — Geh. Albert Kattouw en Lammigje Doldersom; Gosen Benjamins en Niesje Slot; Carel Sigismundus Eberhard en Maria Kastelijn; Roelof Mol en Trijntje Metselaar; Arend Strijker en Hendrikje Winkel; Willem van der Hulst en Elisabeth de Haan. — Bev. Jantien Alberts Booij geb. Luchies, van z.; Elizabeth Seijdel geb. Hilberdink, van d.; Clara van Rhijn geb. Noordwal, van z.; Grietje Kreeft geb. Koops, van z.; Roelofje Dekker geb Zwiep, van z. — Overl. Jurjen Kamman, 18 j.; Annichje Gruppen, 1 j.; Grietje de Jonge, 9 m.; Hendrik Zomer, 21 j.; een levenloos kind van het mannelijk geslacht van Pouwel Remken en Jentje Mager.

MARKTBERIGTEN.

Groningen, 3 Mei.

Tarwe,	1858,	70 ℔	f 8-60
——	Oml.	72	- 9-00
——	dito	74	- 9-40
——	Old.	70	- 8-40
——	dito	72	- 8-80
Rogge,	N. Inl.	66	- 6-00
——	dito	68	- 6-30
——	O. dito	70	- 6-60
Haver,	dikke	40	- 4-05
——	dito	42	- 4-25
——	Voer	36	- 3-60
——	dito	40	- 4-0
——	Zwarte	34	- 3-55
——	dito	36	- 3-75

Garst,	N. Winter	54 ℔	f 4-10
——	dito	56	- 4-40
——	Zomer	56	- 4-30
——	Knobbe	60	- 4-85
Boekweit,	Zand	62	- 4-90
——	dito	64	- 5-30
——	N. Zwarte	64	- 5-10
——	Veen	64	- 5-00
Paardeboonen N.			f 7-25 a 8-00
Groene Erwt.			- 0-00 a 0-00
Graauwe dito			-00-00 a 00-00
Koolzaad 1858			-10-50 a 12-00
Gort,	grove		- 7-50 a 7-75
——	parel		- 9-00 a 11-00
Olie,	raap p. v.		-38-50 a 00-00
Boter,	1e soort.		-20-00 a 21-00
——	2e »		-18-00 a 00-00

Bij geringe aanvoer en meerder vraag gingen bij[...] graanartikels merkelijk hooger af. Tarwe 60 cent, Ro[...] cent en Boekweit 20 cent hooger verkocht. — Gerst [...] 30 cent duurder. — Dikke Haver en Blanke Voer Hav[...] cent en Zwarte 30 cent hooger verkocht. — Boonen [...] in de beste soorten merkelijk hooger in prijs. — Gort [...] hooger afgaande. — Koolzaad niet in omgegaan.

OOSTERWOLDE, 2 Mei. Rogge f 6.90 tot f 5.6[...] Zandboekweit f 6.20 a f 5.80. — Veenboekweit f [...] a f 5.00.

Heerenveen, 30 April. Rogge f 6.50 a f 0.00. B[...] per ¼ vat f 46.50.

Steenwijk, 2 Mei. Rogge f 6.20 a f 6 60. — B[...]weit f 0.00 a f 0.00. Boter per N. pd. f 0.80 a 0.85.

Noordwolde, 28 April. Rogge f 5.40 a 6.00. — B[...]weit f 4.60 a 5.40. — Boter f 1.00 het Ned. pd.

Oldemarkt, 30 April. Boter per ⅛ vat f 23,00.

AMSTERDAM, 2 Mei. Kamper-Eilands HOOI f [...] f 38 — TARWE tot hoogere prijzen met vrij goeden [...]del; 133 ℔ oude witbonte Poolsche f 367; 132 ℔ oude b[...] dito f 360; 132 ℔ nieuwe dito f 350 bij partij; 133 ℔ ja[...] Holsteinsche f 320; 134 ℔ nieuwe Bovenlandsche f 315; 1[...] ℔ dito f 290, 295; 156/2 ℔ dito f 295; 129 ℔ nieuwe Fries[...] f 270. — ROGGE. Ongedroogde prijshoudend, gedroo[...] bij partij lager afgegeven; 130 ℔ Pruissische f 218; 124, [...] ℔ dito f 200, 203; 120 ℔ Odessa f 185 bij partij; 117, 1[...] 120 ℔ Petersburger f 186, 190, 192; 114 ℔ dito f 180; 1[...] 119, 121 ℔ dito f 183, 185, 189 bij groote partijen. — GAR[...] iets hooger; 109, 110 ℔ Deensche f 167, 168; 101 ℔ Fries[...] Winter f 142. — BOEKWEIT f 5 hooger; 118, 119 [...] Holsteinsche f 183, 185; 115 ℔ Sleeswijksche f 165. [...] KOOLZAAD onveranderd; Fransche £ $60\frac{1}{2}$; Deensch £ [...] Elve £ 64; op 9 vaten Olie in October £ $66\frac{1}{2}$. — LIJ[...]ZAAD in een doen. — RAAPOLIE niet williger; op [...] weken f $40\frac{1}{2}$; Bombay 38; Vlieg. f $39\frac{1}{4}$; 1o. Mei f 38, [...] ¼; Sept. en Oct. f $37\frac{1}{2}$, ¾, Nov. en Dec. f $37\frac{3}{4}$. — LIJ[...] OLIE vast; op 6 weken f $33\frac{3}{4}$; Vliegend f $32\frac{1}{2}$; 1o. M[...] f $31\frac{3}{4}$, $32\frac{1}{4}$, 32; Najaar $33\frac{1}{2}$, ¾. — HENNEPOLIE op [...] weken f $37\frac{1}{2}$; Vliegend f $36\frac{1}{4}$. — RAAPKOEKEN p[...] 1040 stuks f 68 a f 72. — LIJNKOEKEN per 104 stu[...] f 9 a f 11.

SCHIEDAM, 2 Mei. MOUTWIJN f $13\frac{3}{4}$ per vat co[...]tant met weinig order. — JENEVER 100 pct. Amst. pro[...] f $17\frac{1}{4}$ a f $17\frac{3}{4}$ per vat contant bij partij.

238e STAATS-LOTERIJ.

Prijzen van f 100 en daarboven. 5e Klasse.

1ste Lijst. Nos. 5497, 5939, 8044 en 18866 ieder f 400. Nos. 1741 en 9989 ieder f 200. Nos. 179, 9000 en 1343[...] ieder f 100.

2de Lijst. No 12873 f 1500. Nos. 5611 en 12292 ieder f 1000. Nos. 6845, 14188 en 15209 ieder f 400. Nos. 369, 6862, 9459, 10572, 12999 en 17272 ieder f 200. Nos. 2410, 2627, 7616 en 18355 ieder f 100.

VEE- en PAARDENMARKTEN.

GRONINGEN, 3 Mei. Op de eerste voorjaars-veemarkt waren slechts 20 runderen aangevoerd en werd er weinig omgezet; van varkens was een ruime aanvoer en werd hierin een vlugge handel gedreven, ouden van 15 tot f 28; biggen van f 3.50 tot f 12.50; van schapen was eene tamelijke hoeveelheid ter markt, doch was de handel niet vlug.

Op de gisteren gehoudene paardenmarkt was een geringe aanvoer en ging er niet veel om, zoodat het grootste gedeelte nog onverkocht bleef.

HAREN, 2 Mei. Op de heden alhier gehouden voorjaarsveemarkt was een tamelijke aanvoer, doch weinig beteekenis, vare koeijen van f 60 tot f 140, vroegmelkten van f 80 tot f 130; melkkoeijen van f 100 tot f 140.

LONDEN, 2 Mei. De aanvoer ter veemarkt bestond uit: 3920 runderen, 93 kalveren en 21,550 schapen. Markt onveranderd.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, 1859.

	pCt.	2 Mei.	3 Mei.
Nederl. W.S.	$2\frac{1}{2}$	57	$56\frac{3}{4}$
——	3	$68\frac{3}{4}$	$68\frac{1}{2}$
——	4	$89\frac{1}{2}$	89
Amort. Synd.	$3\frac{1}{2}$	87	87
Handelm.	$4\frac{1}{2}$	$132\frac{1}{2}$	$129\frac{1}{2}$
O. I. Leening	4		
Aand. H. Spw.			
—— R. ——	$4\frac{1}{2}$		
Ned. B.		160	160
Maats. Weld.			
Rusland,			
Obl Hope	5	$96\frac{3}{4}$	$97\frac{1}{8}$
Cert. 1831/33	5	80	80
Dito 1840	4	76	77
—— Stieglitz	4	$77\frac{1}{8}$	77
—— Nieuwe	4		
—— 5e Serie	5	86	$85\frac{1}{2}$
—— 1855 6e S.	5	$92\frac{1}{8}$	$92\frac{5}{8}$
—— van Ass.	6		

	pCt.	2 Mei.	3 Mei.
Polen,			
Aand. fl 500	f	141	
Obl.	4	70	
Spanje, Obl.	$1\frac{1}{2}$	$25\frac{5}{8}$	$25\frac{5}{8}$
Obligatien	3	$36\frac{1}{2}$	$36\frac{1}{8}$
Binnenl.	3	$34\frac{1}{8}$	$34\frac{1}{2}$
Amortisable			8
Bewijz. Coup.			
Oostenrijk,			
Oblig. Goll	5		
—— ——	4		
—— Metal.	5	$36\frac{1}{4}$	36
— RenteA.	5	$53\frac{3}{4}$	$54\frac{1}{4}$
— Nation.	5	40	$40\frac{1}{8}$
—— ——	$2\frac{1}{2}$	$21\frac{5}{8}$	21
Belgie, Cert.			
Rothschild	$2\frac{1}{2}$	$46\frac{1}{2}$	46
Portug., Obl.	3	$36\frac{1}{8}$	$37\frac{1}{8}$
Brazilien	5	$95\frac{1}{2}$	
Weener aandeelen	4		

2 Mei. De markt was algemeen vaster gestemd; naar Obligatien Portugal was tot verhoogde prijzen veel vraag; in Oostenrijksche fondsen was de handel zeer levendig.

3 Mei. Nationale fondsen waren heden nagenoeg onveranderd; Aandeelen Ned. Handel-Maatschappij lager; van Oostenrijksche fondsen waren Metallieken, betaalbaar Amsterdam, merkelijk lager.

Russische, Portugesche en Spaansche zeer vast.

Grenadasche aangeboden.

Gedrukt bij GRATAMA te Assen.